

Alþjóðlegir viðskiptasamningar

Efnisyfirlit

1. EINKENNI ALÞJÓÐLEGRA VIÐSKIPTA

1.1. HVATINN AÐ ALÞJÓÐLEGUM VIÐSKIPTUM

- 1.1.1. Erlend samkeppni
- 1.1.2. Kröfur neytenda
- 1.1.3. Stærð heimamarkaðar
- 1.1.4. Verðsamkeppni

1.2. UMHVERFI ALÞJÓÐLEGRA VIÐSKIPTA

- 1.2.1. Menning
- 1.2.2. Tungumál
- 1.2.3. Hagstjórn og efnahagslegt frjálsræði
- 1.2.4. Stjórn mála
 - 1.2.4.1. Stjórn málaástand
 - 1.2.4.2. Pólitísk spilling og mútubægni
- 1.2.5. Efnahagsástand
- 1.2.6. Lagaumhverfi

1.3. HEIMILDASKRÁ

2. REGLUR UM ALÞJÓÐLEGA VIÐSKIPTASAMNINGA

2.1. REGLUR UM HVAÐA LÖG GILDA UM SAMNING (LAGASKIL)

- 2.1.1. Frelsi aðila til að velja hvaða lög gilda um samning (lagaval)
 - 2.1.1.1. Viðmið þegar lög eru valin
 - 2.1.1.2. Skorður við frelsi aðila
- 2.1.2. Gildandi lög þegar aðilar hafa ekki tilgreint þau í samningi

2.2. REGLUR UM LAUSN ÁGREININGSMÁLA

- 2.2.1. Helstu leiðir til að leysa ágreining
- 2.2.2. Alþjóðlegir gerðardómar
 - 2.2.2.1. Gerðarsamningur
 - 2.2.2.2. Ad hoc gerðardómar og gerðardómsstofnanir
 - a) Gerðardómsstofnanir
 - b) Ad hoc gerðardómur
 - 2.2.2.3. Viðmið þegar gerðardómsstofnun er valin
 - 2.2.2.4. Hvar gerðardómur er staðsettur
 - 2.2.2.5. Hvernig gerðarmenn dæma eftir þeim lögum sem aðilar hafa valið
 - 2.2.3. Samantekt: Atriði varðandi málsmeðferð fyrir gerðardómi

2.3. ALÞJÓÐLEGUR SAMNINGARÉTTUR

- 2.3.1. Reglur sem stafa frá handhöfum ríkisvalds
 - 2.3.1.1. Landslög hvernar þjóðar
 - 2.3.1.2. Alþjóðasáttmálar - Vínarsamningurinn
 - 2.3.2. Reglur sem myndast án íhlutunar ríkisins
 - 2.3.2.1. Meginreglur um samninga sem fylgt er í helstu viðskiptalöndum heims
 - 2.3.2.2. Staðlaðar reglur um tiltekna samninga - bankaábyrgðir
 - 2.3.2.3. Staðlaðir samningsskilmálar - Incoterms
 - 2.3.2.4. Staðlaðir samningar
 - 2.3.2.5. Verklagsreglur
 - 2.3.2.6. Úrlausnir gerðardóma
 - 2.3.3. Stofnun, efni og efndir alþjóðlegra viðskiptasamninga
 - 2.3.3.1. Samningaviðræður
 - 2.3.3.2. Form samninga

- 2.3.3.3. Ógildir samningar og ógild samningsákvæði
- 2.3.3.4. Túlkun samninga
- 2.3.3.5. Efndir samninga
- 2.3.3.6. Vanefndir samninga og vanefndaúrræði - force majeure

2.4. HEIMILDASKRÁ

3. RAFRÆNIR VIÐSKIPTASAMNINGAR

3.1. UMHVERFI RAFRÆNNA VIÐSKIPTA

3.2. HELSTU ÁLITAMÁL VARÐANDI RAFRÆNA VIÐSKIPTASAMNINGA

3.3. FLOKKUN RAFRÆNNA SAMNINGA: VIÐSKIPTI MEÐ STAFRÆNAR AFURÐIR

3.4. ATRIÐI SEM ÞARF AÐ KANNA ÁÐUR EN RAFRÆNIR SAMNINGAR ERU GERÐIR

- 3.4.1. Hvað má selja?
- 3.4.2. Hvar má selja?
- 3.4.3. Hverjum má selja?
- 3.4.4. Hvernig má selja?
- 3.4.5. Lausnir til að forðast ógild eða ólögleg viðskipti
 - 3.4.5.1. Fyrirvarar á vefsíðu
 - 3.4.5.2. Leiðir til að þekkja viðskiptavininn

3.5. STOFNUN RAFRÆNNA SAMNINGA

- 3.5.1. Samræmast netviðskipti skilyrðum um form tilboðs og samþykkis?
- 3.5.2. Hver gerir tilboð - seljandi eða viðskiptavinur?
- 3.5.3. Hvenær hefur samþykki borist?
 - 3.5.3.1. Tölvuskeyti
 - 3.5.3.2. Vefsamningar
- 3.5.4. Ráð til að komast hjá vafamálum varðandi stofnun samninga

3.6. SKILYRÐI UM SKRIFLEGA SAMNINGA OG UNDIRRITANIR

- 3.6.1. Eru rafrænir samningar "skriflegir"?
- 3.6.2. Rafrænar undirskriftir

3.7. FRAMSETNING RAFRÆNNA SAMNINGA

3.8. GILDANDI LÖG

3.9. LAUSN ÁGREININGSMÁLA

3.10. HEIMILDASKRÁ

4. ÍSLENSK LÖG UM ALÞJÓÐLEGA VIÐSKIPTASAMNINGA

4.1. SAMNINGALÖG

4.2. KAUPALÖG

- 4.2.1. Ný lög um lausafjárkaup
- 4.2.2. Sérreglur um alþjóðleg kaup

4.3. LÖG UM LAGASKIL Á SVIÐI SAMNINGARÉTTAR

- 4.3.1. Meginregla um lagaval og helstu takmarkanir á valfrelsi aðila
- 4.3.2. Reglur um lagaskil ef aðilar hafa ekki tilgreint gildandi lög

4.4. LÖG UM UMBOÐSSÖLUVIÐSKIPTI

4.5. LÖG UM GERÐARDÓMA

4.5.1. Bindandi gildi gerðarsamnings

4.5.2. Um hvaða mál mega alþjóðlegir gerðardómar fjalla svo unnt sé að krefjast fullnustu þeirra hér á landi?

4.5.3. Bindandi gildi og fullnusta alþjóðlegra gerðardómsúrskurða

4.5.4. Heimild dómara ríkisdómstóls til að endurskoða úrskurð alþjóðlegs gerðardóms

4.5.5. Niðurstöður um íslensk gerðardómslög

4.6. ÁKVÆÐI HEGNINGARLAGA UM MÚTUGREIÐSLUR Í ALÞJÓÐAVIÐSKIPTUM

4.7. LÖG UM RAFRÆNA SAMNINGA

4.7.1. Almenn lög um samninga og kaup

4.7.2. Lög um húsgöngu- og fjarsölu

4.7.3. Rafrænar undirskriftir

4.7.4. Rafræn viðskipti

5. LAGAUMHVERFI Í VIÐSKIPTALÖNDUM ÍSLANDS

5.1. HELSTU VIÐSKIPTALÖND ÍSLANDS

5.2. FLOKKUN LAGAUMHVERFIS

5.2.1. Ráðandi þættir

5.2.1.1. Áhersla á fyrirsjáanleika

5.2.1.2. Frjálsræði í viðskiptalöggjöf

5.2.1.3. Refsingar vegna efnahagsbrota

5.2.1.4. Vægi annarra reglna (einkum siðareglna) gagnvart lagareglum

5.2.2. Enskur réttur

5.2.3. Franskur réttur

5.2.4. Þýskur réttur

5.2.5. Norrænn réttur

5.2.6. Fransk-þýskur réttur

5.2.7. Fransk-enskur réttur

5.2.8. Íslamskur réttur

5.2.9. Réttarkerfi í mótun

5.2.10. Evrópuréttur

5.3. UPPLÝSINGAR UM ERLEND LÖG OG LAGAUMHVERFI

5.3.1. Upplýsingar á Íslandi

5.3.2. Erlend vefsetur

5.4. HEIMILDASKRÁ

6. GERÐ ALÞJÓÐLEGRA VIÐSKIPTASAMNINGA

6.1. ALMENNT UM GERÐ ALÞJÓÐLEGRA VIÐSKIPTASAMNINGA

6.1.1. Atriði sem hafa verður í huga áður en samningur er gerður

6.1.1.1. Framsýni

6.1.1.2. Þekking á lögum og réttarmenningu

6.1.1.3. Orðalag

6.1.2. Lengd samninga

6.1.3. Uppsetning samnings

6.1.3.1. Röð og efni ákvæða

6.1.3.2. Hvernig samningsákvæði og kaflar eru merkt

6.1.4. Viljayfirlýsing (Letter of intent - Memorandum of understanding)

6.2. UPPHAFSÁKVÆÐI SAMNINGS

6.2.1. Titill

Dæmi 1 - Einfaldur titill

Dæmi 2 - Titill ásamt nöfnum aðila

Dæmi 3 - Samsettur titill

6.2.2. Efnisyfirlit (Table of Contents)

6.2.3. Dagsetning samnings og nöfn og aðsetur aðila

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði

6.2.4. Formáli (Recitals - Preamble)

Dæmi 1 - Sölusamningur

Dæmi 2 - Einkaleyfissamningur

Dæmi 3 - Dreifingarsamningur

6.2.5. Skilgreiningar (Definitions)

6.2.6. Skilyrði (Conditions)

Dæmi 1 - Einkaleyfi

Dæmi 2 - Útflutningsleyfi

Dæmi 3 - Inn- og útflutningsleyfi

6.2.7. Gildistími (Duration)

Dæmi 1 - Fastur gildistími

Dæmi 2 - Fastur gildistími - öðrum aðila heimilt að segja upp samningi

Dæmi 3 - Fastur gildistími - sjálfkrafa framlenging - uppsögn með fyrirvara eftir að upphaflegum samningstíma lýkur

6.3. AÐALÁKVÆÐI SAMNINGS

6.3.1. Verð

6.3.1.1. Tilgreining verðs (Price)

Dæmi 1 - Verð á einingu og tegund gjaldmiðils tilgreind

Dæmi 2 - Fast heildarverð og tilgreint hvað er innifalið í verði

Dæmi 3 - Fast verð en heimild til að breyta verði í samræmi við breyttan verðlista

6.3.1.2. Gjöld sem eru innifalin í verði (Expenses)

6.3.1.3. Verðbreytingarákvæði (Price Adjustment - Variation of Charges)

a) Endurskoðun verðs að tilteknum tíma liðnum

Dæmi 1 - Sölusamningur: Aðilar semja um nýtt verð

Dæmi 2 - Þjónustusamningur: Veitanda þjónustu heimilt að hækka þóknun

b) Breyttir skattar, tollar og aðflutningsgjöld

c) Gengisbreytingar

6.3.2. Greiðslur (Payment - Terms of Payment)

6.3.2.1. Hvenær er greitt

Dæmi 1 - Greitt við pöntun

Dæmi 2 - Greitt að tilteknum tíma liðnum eftir að reikningur hefur borist

Dæmi 3 - Greitt við afhendingu

Dæmi 4 - Hluti greiddur við upphaf samnings, hluti í áföngum

6.3.2.2. Hvernig er greitt

a) Símgreiðsla

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði: Greiðslufrestur og gjaldmiðill tilgreindir

b) Greiðsla með bankaábyrgð (Letter of credit)

6.3.2.3. Dráttarvextir ef greitt er of seint (Late Payment)

Dæmi 1 - Fastir dráttarvextir

Dæmi 2 - Breytilegir dráttarvextir

Dæmi 3 - Hæri dráttarvextir af tveimur mögulegum kostum

6.3.2.4. Efnidum frestað eða samningi rift ef ekki er greitt

6.3.3. Þóknun fyrir notkun á einkaleyfi (Royalty)

6.3.4. Umboðslaun (Commission)

6.3.5. Afhending (Delivery)

6.3.5.1. Afhendingartími

Dæmi 1 - Afhendingartími tilgreindur
Dæmi 1(a) - Afhendingartími fast ákveðinn og úrræði tilgreind ef afhending bregst
Dæmi 1(b) - Afhendingartími áætlaður og seljanda gefið svigrúm
Dæmi 2 - Afhending tengd tilkynningu um bankaábyrgð
Dæmi 3 - Afhending vöru eftir því sem framleiðslu miðar
6.3.5.2. Viðbrögð ef afhent er of seint (Late Delivery)
Dæmi 1 - Fast hlutfall bóta reiknað af verðmæti þess sem ekki er afhent - hámark sett á bótageiðslur
Dæmi 2 - Fast hlutfall bóta reiknað af verðmæti þess sem ekki er afhent - hámark sett á bótageiðslur - kaupanda gert skylt að tilkynna seljanda um ætlun sína að heimta bætur
Dæmi 3 - Breytilegt hlutfall bóta eftir því sem afhending dregst - hámark sett á bótageiðslur
6.3.5.3. Viðbrögð ef ekki verður af afhendingu
6.3.6. Eignaréttarfyrrvari og ábyrgð ef vara skemmist eða glatast (Title)
Dæmi 1 - Einfalt ákvæði
Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði
6.3.7. Tryggingar (Insurance)
Dæmi 1 - Almenn váttrygging
Dæmi 2 - Flutningstrygging
Dæmi 3 - Rekstrartrygging
6.3.8. Söluvara skoðuð (Inspection)
6.3.8.1. Skoðun fyrir afhendingu
Dæmi 1 - Skylda seljanda áður en vara er send
Dæmi 2 - Skylda kaupanda áður en varan er send
6.3.8.2. Skoðun eftir afhendingu
Dæmi 1 - Skylda kaupanda eftir að vara hefur borist
Dæmi 2 - Flóknari viðskipti og seljandi sér um skoðun vörunnar
6.3.9. Vernd hugverkaréttinda (Intellectual Property)
Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Sölusamningur
Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði: Umboðssamningur
6.3.10. Ábyrgðaryfirlýsing (Warranty)
6.3.10.1. Engin ábyrgð tekin
Dæmi 1 - Ráðgjafarsamningur
Dæmi 2 - Dreifingarsamningur
6.3.10.2. Ábyrgðaryfirlýsing um tiltekin atriði
Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Yfirlýsing um að aðili standi ekki í málaferlum
Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði: Yfirlýsing um að söluvara standist ákvæði laga og í hversu langan tíma ábyrgð gildir
6.3.11. Skattar og gjöld (Taxes and Duties)
Dæmi 1 - Sölusamningur
Dæmi 2 - Verktakasamningur
6.3.12. Trúnaðarskylda (Confidentiality)
Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Einkaleyfissamningur
Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði: Samningur um vörubrún
6.3.13. Bann við samkeppni (Non-Competition)
Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Einkaleyfissamningur
Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði: Umboðssamningur
Dæmi 3 - Einfalt ákvæði: Samningur um sameignarfyrtæki
Dæmi 4 - Ýtarlegt ákvæði: Samningur um sameignarfyrtæki
6.3.14. Upplýsingar um samning aðila (Publicity - Public Announcements)
Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Aðilum bannað að gera ljóst um efni samnings eða nota auðkenni hins í auglýsingum eða öðru birtu efni nema að fengnu samþykki
Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði: Samráð um útgáfu fréttatilkynninga og aðra upplýsingagjöf
6.3.15. Riftun samnings og afleiðingar riftunar (Termination)

6.3.15.1. Ástæður riftunar (Termination)

Dæmi 1 - Sölusamningur

Dæmi 2 - Dreifingarsamningur

Dæmi 3 - Samningur um sameignarfyrirtæki

6.3.15.2. Afleiðingar riftunar (Effects of Termination)

Dæmi 1 - Sölusamningur

Dæmi 2 - Dreifingarsamningur

Dæmi 3 - Samningur um sameignarfyrirtæki

6.3.16. Skaðabætur (Liquidated Damages - Indemnity)

Dæmi 1 - Almennt ákvæði

Dæmi 2 - Sölusamningur

6.3.17. Ábyrgð aðila takmarkað við ákvæði samnings (Limited Liability)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði

6.4. LOKAÁKVÆÐI SAMNINGS

6.4.1. Gildandi lög (Governing Law)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Lög ákveðins lands tilgreind

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði: Sérstaklega tekið fram að ákvæði Vínarsamningsins um alþjóðleg lausafjárkaup skulu ekki gilda

Dæmi 3 - Vísað til alþjóðlegra viðskiptavenja og UNIDROIT-reglnanna

6.4.2. Lausn ágreiningsmála (Jurisdiction - Dispute resolution)

6.4.2.1. Lausn ágreiningsmála fyrir ríkisdómstóli

Dæmi 1 - Aðeins einn dómstóll hæfur til að fara með mál aðila - heimild til að krefjast kyrrsetningar eða lögbanns fyrir öðrum dómstólum

Dæmi 2 - Einn dómstóll tilnefndur en annar aðili samnings hefur val um að fara með málið til dómstóls í heimalandi gagnaðila

6.4.2.2. Úrlausn deilumála fyrir gerðardómsstofnun

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Vísað til reglna ákveðinnar gerðardómsstofnunar

Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði: Gerðardómsstofnun valin en ýmsar reglur settar í stað þess að vísa eingöngu til reglna gerðardómsstofnunarinnar

6.4.2.3. Málsmeðferð fyrir ad hoc gerðardómi

6.4.3. Óviðráðanlegar aðstæður sem gera efndir erfiðar (Hardship)

6.4.4. Óviðráðanleg öfl sem útiloka réttar efndir (Force Majeure)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði

6.4.5. Ekkert utan samnings bindur aðila (Entire Agreement - Whole Agreement)

Dæmi 1

Dæmi 2

6.4.6. Gildi samnings í heild enda þótt einstök ákvæði reynist ógild (Severability)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði

6.4.7. Framsal réttinda samkvæmt samningi (Assignment)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegt ákvæði

6.4.8. Engin eftirgjöf réttinda (No Implied Waivers)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði

6.4.9. Aðilar koma fram sem sjálfstæðir viðsemjendur og geta ekki bundið hvorn annan í samningum við aðra (Independent Contractors)

6.4.10. Skylda til að virða gildandi lög og vernda orðspor gagnaðila (Compliance with Laws)

Dæmi 1 - Almennt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði: Sölusamningur

6.4.11. Breytingar á gildandi lögum (Legislation - Change in Laws)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Lög sem eru í gildi á hverjum tíma

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði: Viðbrögð ef ný löggjöf breytir samningssambandi

aðila í veigamiklum atriðum

6.4.12. Merking fyrirsagna (Headings)

6.4.13. Túlkun samnings (No Strict Construction)

6.4.14. Ákvæði um að mútur hafi ekki verið greiddar (Payment of Fees)

6.4.15. Tungumál (Governing Language)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði: Tvö jafngild tungumál

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði: Eitt gildandi tungumál

6.4.16. Tilkynningar (Notices)

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði

6.4.17. Undirskriftir

Dæmi 1 - Einfalt ákvæði

Dæmi 2 - Ýtarlegra ákvæði

6.5. HEIMILDASKRÁ

7. FYRIRMYNDIR AÐ EINSTÖKUM SAMNINGUM

(Fengnar úr Authority frá Matthew Bender - Aths.: Listinn kann að breytast)

7.1. JOINT VENTURE AGREEMENT

7.2. FRANCHISE AGREEMENT

7.3. DISTRIBUTION AGREEMENT

7.4. SERVICE SALES AGENCY AGREEMENT

7.5. AGREEMENT FOR THE INTERNATIONAL SALE OF GOODS

7.6. CONSULTING AGREEMENT

7.7. COMPUTER SOFTWARE MAINTENANCE AGREEMENT

7.8. SOFTWARE DEVELOPMENT AND LICENSE AGREEMENT

7.9. INTERNATIONAL TRADEMARK LICENSE

7.10. INTERNATIONAL PATENT LICENSE TO MANUFACTURER

7.11. INTERNATIONAL PATENT AND KNOW-HOW LICENSE

7.12. AGREEMENT FOR DEVELOPMENT AND OPERATION OF WORLD WIDE WEB INTERNET SITE